

Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kad?nlara Bak?m Verenlerin Hastalar?nda G?zledi?i De?i?im ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kad?nlara Bak?m
Verenlerin Hastalar?nda G?zledi?i De?i?im ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved
from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21891>

Öz

Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kadınlara Bakım Verenlerin Hastalarında Gözleldiği Değişim Ölçeği, **meme kanseri** tedavisi gören ve düzenli **fiziksel aktivite** programlarına katılan hastaların yakınları olan **bakım verenlerin**, hastalarında gözlemledikleri olumlu ve olumsuz değişimleri sistematik bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle fiziksel aktivitenin hasta üzerindeki psikososyal ve fiziksel etkilerini, bakım veren perspektifinden değerlendirmeye odaklanmaktadır.

2015 yılında Faik Ardahan ve Hande Uludağ tarafından geliştirilen bu ölçek, 5 alt boyutta toplanan 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, bakım verenlerin algılarını değerlendirmek için 5'li Likert Ölçeği formatını kullanmaktadır. Bu araç, hastaların yaşam kalitesi ve adaptasyon süreçlerindeki iyileşmeyi, dolaylı yoldan, yani hastaya en yakın kişinin gözlemleri aracılığıyla ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Meme kanseri, **fiziksel aktivite**, bakım veren, hasta değişimi, psikometrik özellikler, yaşam kalitesi, kanser bakım, öz yeterlilik.

Yazarlar

Faik Ardahan, Hande Uludağ.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **meme kanseri** tanısı almış ve tedavi sürecinde fiziksel aktivitelere katılan kadın hastalara bakım hizmeti veren hasta yakınlarının (bakım verenlerin), hastalarının durumunda gözlemledikleri değişimleri belirlemektir. Bu değişimler hem fiziksel semptomlar, özellikle yorgunluk ve şikayetlerdeki azalma, hem de psikososyal adaptasyon süreçleri ile ilgilidir.

Ölçek, bakım verenlerin gözlemlerini standardize ederek, **fiziksel aktivite** programlarının terapötik etkilerini objektif bir şekilde değerlendirmeye olanak tanır. Elde edilen veriler, sağlık profesyonellerinin hastaların ve **bakım verenlerin** ihtiyaçlarına daha uygun, bütüncül müdahale planları geliştirmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, fiziksel aktiviteye katılım sonrası hastalarda meydana gelen algılanan değişimleri ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, 5 ana alt boyutta incelenmekte olup, hastanın fiziksel

ve ruhsal iyilik halindeki artışı, sosyal adaptasyonu ve öz yeterliliğini kapsamaktadır. Toplam 22 madde, bu beş faktör etrafında toplanmıştır.

Ölçülen temel yapı, **bakım verenlerin**, hastanın semptom yönetimindeki iyileşmeyi, psikolojik dayanıklılığı ve genel yaşam kalitesindeki yükselişi nasıl algıladığını yansıtır. Bu faktörler, hastanın sadece fiziksel iyileşmesini değil, aynı zamanda günlük yaşamdaki yeterlilik ve sosyal rollerini yeniden kazanma becerisini de değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde (Ardahan & Uludağ, 2015) detaylandırılmıştır. Yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen 5 alt boyutu tutarlı bir şekilde ölçtüğü doğrulanmıştır, bu da ölçeğin yapısal olarak geçerli olduğuna işaret etmektedir.

Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten de **meme kanseri** hastalarının fiziksel aktiviteye bağlı değişimlerini ölçtüğünü göstermektedir. Ancak kaynakta spesifik geçerlik katsayıları veya detaylı kriter geçerliliği bilgileri verilmemiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin geliştirilmesi, bir "güvenirlilik geçerlilik çalışması" olarak sunulduğundan, iç tutarlılık analizlerinin (genellikle Cronbach Alfa katsayısı) gerçekleştirildiği varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kendi aralarındaki tutarlılığı ve dolayısıyla ölçeğin güvenilirliğini ortaya koymuştur.

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde kombinasyonlarında benzer sonuçlar üretme yeteneğini desteklemektedir. Ancak, spesifik güvenirlilik katsayılarına dair rakamsal detaylar bu kaynakta belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Ölçek, toplam 22 maddeden oluşmakta ve yapılan faktör analizi sonucunda 5 ana alt boyuta ayrılmaktadır. Bu alt boyutlar, fiziksel aktivitenin **meme kanseri** hastaları üzerindeki kapsamlı etkilerini yansıtmaktadır:

Şikayette ve Yorgunlukta Azalma (5 madde): Hastanın günlük aktiviteleri gerçekleştirirken hissettiği yorgunluk ve genel şikayet düzeyindeki düşüşü ölçer.

Liderlik Becerisi/Başarma (6 madde): Hastanın aile içinde veya sosyal çevrede inisiyatif alma ve görevleri başarıyla tamamlama becerisinin artışını değerlendirir.

Hayata Olumlu Yaklaşım (5 madde): Hastanın genel moral, mutluluk ve hayata karşı pozitif bakış açısındaki gelişmeleri ölçer.

Güçlü Olma (3 madde): Hastanın kendini fiziksel olarak daha dinç ve güçlü hissetme algısını değerlendirir.

Kendine Güven (3 madde): Hastalığa karşı mücadelede hastanın özgüvenindeki artış ve hastalığın getirdiği zorluklarla başa çıkma inancını ölçer.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Ölçeği (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum). Yüksek puanlar, bakım veren tarafından hastada gözlemlenen olumlu değişimin yüksek olduğunu gösterir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Meme kanseri tanısı almış kadın hastalara bakım verenler (Hasta yakınları).

Age Group: Yetkinler (Bakım veren popülasyonu)

Population Details: Fiziksel aktivite programlarına dahil olan meme kanserli kadınlara bakım hizmeti sunan hasta yakınları. Ölçek, bakım verme yükü ve fiziksel aktivite etkileşimini incelemek için tasarlanmıştır.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle bakım veren tarafından doldurulur.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Ardahan ve Uludağ tarafından 2015 yılında yayımlanan makale ile bilim dünyasına sunulmuştur. Ölçeğin kullanımı, akademik çalışmalar için genellikle ücretsiz olmakla birlikte, ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Faik Ardahan ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Ardahan, F. ve Uludağ, H. (2015). Meme kanserli kadınlara bakım hizmeti veren hasta yakınlarının hastalarında ve kendilerinde gözledikleri değişimi belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeklerinin güvenilirlik geçerlilik çalışması. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, (5)1, 89-100. <http://dx.doi.org/10.13114/MJH.2015111370>

Makalenin orijinal PDF bağlantısı aşağıdadır:

[fiziksel-aktiviteye-dahil-olan-meme-kanserli-kadinlara-bakim-verenlerin-hastalarinda-gozledigi.pdf](#)

Alternatif Bağlantı: proje.akdeniz.edu.tr

Fiziksel Aktiviteye Dâhil Olan Meme Kanserli Kadınlara Bakım Verenlerin Hastalarında Gözlediği Değişim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Şikayette ve Yorgunlukta Azalma (5m): Ev işlerini yaparken yorgunluklar azaldı.

Liderlik Becerisi/ Başarma (6m): Aile bireylerine liderlik etme becerisi arttı.

Hayata Olumlu Yaklaşım (5m): Güne daha mutlu başlamasına sebep oldu.

Güçlü Olma (3m): Fiziksel olarak daha güçlü hissetti.

Kendine Güven (3m): Hastalığına karşı kendine olan güveni arttı.